

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијси савјет

RJEŠENJE

Po Prijavi koncentracije privrednog subjekta Grazer Wechselseitige Versicherung AG

Sarajevo
novembar, 2018. godine

Broj: UP-06-26-1-026-8-/18
Sarajevo, 14.11.2018. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačka d), a u vezi sa članovima 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09), a rješavajući po Prijavi koncentracije privrednog subjekta Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz, Republika Austrija, zaprimljenoj dana 16.08.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-026-1/18, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 40. (četrdesetoj) sjednici održanoj dana 14.11.2018. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija na tržištu pružanja usluga životnog i neživotnog osiguranja u Bosni i Hercegovini koja će nastati sticanjem kontrole privrednog subjekta Grazer Wechselseitige Versicherung AG, kupovinom (--)¹ % dionica ukupnog kapitala privrednog subjekta Atos osiguranje a.d. Bijeljina, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je dana 16.08.2018. godine pod brojem: UP-06-26-1-026-1/18, od strane privrednog subjekta Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz, Republika Austrija (dalje u tekstu: Grawe AG ili Podnosilac prijave), zaprimilo Prijavu koncentracije, kojom privredni subjekt Grawe AG, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji (dalje u tekstu: Zakon), stiče kontrolu nad privrednim subjektom Atos osiguranje a.d. Bijeljina, ul. Filipa Višnjića 118, 76300 Bijeljina (u daljem tekstu: Atos) kupovinom (--)¹ % dionica ukupnog kapitala.

Podnosilac prijave je predmetnu prijavu dopunio podneskom broj: UP-06-26-1-026-3/18 od dana 26.09.2018. godine.

Po prijemu dokumentacije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo Prijavu kompletnom i izdalo Potvrdu o prijemu kompletne i uredne Prijave, u skladu sa članom 30. stav (3) Zakona o konkurenciji, dana 22.10.2018. godine, aktom broj: UP-06-26-1-026-4/18.

Konkurencijsko vijeće je, u skladu s članom 16. stav (4) Zakona, izdalo Obavještenje o dostavljenoj Prijavi broj: UP-06-26-1-026-6/18 od dana 31.10.2018. godine, koje je u dnevnoj štampi objavljeno dana 02.11.2018. godine, i pozvalo sve zainteresovane strane na dostavljanje pisanih komentara o namjeravanoj koncentraciji. Na predmetno Obavještenje nisu dostavljeni komentari zainteresiranih strana.

¹ (--)^{*}- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Podnosilac prijave predmetne koncentracije je u skladu s članom 30. stav (2) Zakona u istoj naveo da prijavu koncentracije nema namjeru podnijeti ovlaštenim tijelima Republike Austrije obzirom da predmetna koncentracija ne ispunjava zakom predviđenu obavezu na teritoriji Republike Austrije.

Konkurencijsko vijeće u postupku ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije je utvrdilo slijedeće činjenice:

Predmetna Prijava je podnesena u zakonskom roku, u skladu s članom 16. stav (1) Zakona.

1. Učesnici koncentracije

Učesnici koncentracije su privredni subjekt Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz, privredni subjekt Mg Mind d.o.o. Mrkonjić Grad, Podbrdo bb, 70260 Mrkonjić Grad i privredni subjekt Atos osiguranje a.d. Bijeljina, ul. Filipa Višnjića 118, 76300 Bijeljina.

1.1. Privredni subjekt Grawe AG

Privredni subjekat Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz, Republika Austrija, upisan je u Sudski registar Prvostupanjskog suda u Grazu pod brojem: (--)² kao dioničko društvo sa ugovorenim i uplaćenim osnovnim kapitalom u iznosu od (--)*EUR.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Grawe AG je pružanje usluga u oblasti osiguranja.

Prema podacima iz Prijave privredni subjekat Grawe AG ima (--)* % udjela u osnovnom kapitalu slijedećih privrednih subjekata:

- GRAWE Osiguranje a.d. Banja Luka, I Krajiškog korpusa, 78000 Banja Luka;
- GRAWE Osiguranje d.d. Sarajevo, Trg solidarnosti 2, 71000 Sarajevo;
- VGT Osiguranje d.d. Visoko, (u 2018. godini izvršeno pripajanje Grawe-u d.d. Sarajevo).

1.2. Privredni subjekt Mg Mind d.o.o. Mrkonjić grad

Privredni subjekt Mg Mind d.o.o. Mrkonjić Grad, Podbrdo bb, 70260 Mrkonjić Grad (dalje u tekstu: Mg Mind) upisan je u Sudski registar Okružnog suda u Banjoj Luci pod brojem (--)* i JIB: (--)*. Osnivač i (--)* % vlasnik je fizičko lice (--)* sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u iznosu od (--)* KM.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Mg Mind d.o.o. Mrkonjić Grad je trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo

1.3. Predmet koncentracije – privredni subjekt Atos osiguranje a.d. Bijeljina

Privredni subjekt Atos osiguranje a.d. Bijeljina, ul. Filipa Višnjića 118, 76300 Bijeljina upisan je u sudski registar Okružnog privrednog suda u Bijeljini pod brojem: (--)* i JIB: (--)* sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u vrijednosti od (--)* KM kao dioničko društvo dioničara sa spiska akcionara prema izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti AD Banja Luka.

Osnovna djelatnost privrednog subjekta Atos osiguranje a.d. Bijeljina je pružanje usluga neživotnog osiguranja.

2. Pravni osnov i pravni oblik koncentracije

Kao pravni osnov ove koncentracije Podnosilac prijave je dostavio „Ugovor o prodaji akcija“ i „Ugovor o kupoprodaji akcija putem blok posla“ zaključeni dana 07.08.2018. godine između privrednih subjekata Mg Mind d.o.o. Mrkonjić grad kao prodavca i (--)* % vlasnika udjela u privrednom subjektu Atos

² (--)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

osiguranje a.d. Bijeljina i privrednog subjekta Grawe AG kao kupca i sticatelja (--)* % udjela u privrednom subjektu Atos osiguranje a.d. Bijeljina.

Ugovorom o prodaji akcija definisano je da „Prodavac prodaje Kupcu akcije u Društvu, i to: (--)*³ % akcija u osnovnom kapitalu Društva, a što odgovara broju (--)* redovnih akcija čiji je emitent Društvo. Kupac kupuje od Prodavca akcije iz prethodnog stava ovog člana po, i to prodajnoj cijeni od (--)* KM po jednoj akciji, što ukupno za pomenuti paket akcija iznosi (--)* KM“. U stavu 2.4. navedenog Ugovora o prodaji akcija također je navedeno u slučaju da Konkurencijsko vijeće odbije koncentraciju kao nedopuštenu, ista će se smatrat uslovom na osnovu kojeg će se raskinuti Ugovor o prodaji akcija.

„Ugovor o kupoprodaji akcija putem blok posla“ zaključen je u Banja Luci dana 07.08.2018. godine između privrednih subjekata Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz, Republika Austrija (Kupac) i Mg Mind d.o.o. Mrkonjić Grad, Podbrdo bb, 70260 Mrkonjić Grad (Prodavac). Navedenim Ugovorom o kupoprodaji akcija putem blok posla Prodavac prodaje, a Kupac kupuje (--)* akcija emitenta Atos osiguranje a.d. Bijeljina, lokalne oznake BROS-R-C, putem blok posla na Banjalučkoj berzi po cijeni od (--)* KM, po jednoj akciji, što ukupno iznosi (--)* KM. Slijedom navedenog, „Ugovor o kupoprodaji akcija putem blok posla“ definiše način na koji će biti izvedena kupoprodaja predmetnih akcija ukoliko budu ispunjeni uslovi navedeni u „Ugovoru o prodaji akcija“.

Struktura vlasništva privrednog subjekta Atos osiguranje prije i nakon provođenja koncentracije:

Tabela 1.

Naziv vlasnika	% učešća prije provođenja koncentracije	Naziv vlasnika	% učešća nakon provođenja koncentracije
Mg Mind	(--)*	Grawe AG	(--)*
Univerzal a.d. Bijeljina	(--)*	Univerzal a.d. Bijeljina	(--)*
Holding Drina trans a.d. Zvornik	(--)*	Holding Drina trans a.d. Zvornik	(--)*
Bobar group d.o.o. Bijeljina	(--)*	Bobar group d.o.o. Bijeljina	(--)*
Bobar Gavril	(--)*	Bobar Gavril	(--)*

U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu člana 12. stav (1) tačka b) pod 1. Zakona, pravni oblik koncentracije je sticanje kontrole jednog privrednog subjekta (Grawe AG) nad drugim (Atos osiguranje a.d. Bijeljina) u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji i to sticanjem (--)* % učešća u osnovnom kapitalu.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u postupku ocjene koncentracije primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

Konkurencijsko vijeće je, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, koristilo sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije, kao i kriterije i standarde iz Obavijesti Evropske Komisije o izračunu ukupnog prihoda u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) broj: 4064/89 o kontroli koncentracije privrednih subjekata.

4. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije privrednih subjekata, u smislu člana 14. stav (1) tačke a) i b) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihodi učesnika koncentracije ostvareni prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu iznose 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila

³ (--)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

predmetnoj koncentraciji, i da ukupan prihod svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 8.000.000,00 KM, ili ako je zajednički tržišni udio učesnika koncentracije na relevantnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni ostvareni godišnji prihodi privrednih subjekata učesnika predmetne koncentracije na dan 31.12.2017. godine iznosili su:

Tabela 2.

Ukupni prihod (KM)	Grawe AG	Mg Mind	Atos
Bosna i Hercegovina	(--)* ⁴	(--)*	(--)*
Svijet	(--)*	(--)*	-

Izvor: podaci iz Prijave; *- prihod ostvaren putem povezanih privrednih subjekata Grawe d.d. Sarajevo, Grawe a.d. Banja Luka i VGT d.d. Visoko;

Godišnji prihod privrednog subjekta Grawe AG i povezanih društava Grawe d.d. Sarajevo, Grawe a.d. Banja Luka i VGT d.d. Visoko u 2017. godini na tržištu Bosne i Hercegovine iznosio je ukupno (--)^{*} KM. Privredni subjekt Mg Mind na tržištu Bosne i Hercegovine ostvario je godišnji prihod u iznosu od (--)^{*} KM dok je privredni subjekt Atos osiguranje ostvario ukupan godišnji prihod u iznosu od (--)^{*} KM.

Na osnovu navedenih podataka učesnici koncentracije su ispunili uslov ukupnog ostvarenog godišnjeg prihoda, u smislu člana 14. stav (1) Zakona, te su obavezni podnijeti Prijavu.

Godišnji prihodi učesnika koncentracije (Tabela 2.) predstavljaju ukupne prihode (bez poreza na dodatnu vrijednost i drugih poreza koji se direktno odnose na učesnike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu člana 9. tačka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

5. Relevantno tržište koncentracije

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta u proizvodnom smislu, relevantno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Uzimajući u obzir pretežne registrovane djelatnosti učesnika koncentracije, relevantno tržište proizvoda i/ili usluga u konkretnom slučaju je tržište pružanja usluga životnog i neživotnog osiguranja.

Uzimajući u obzir područje djelovanja privrednih subjekata učesnika koncentracije kao geografsko područje koncentracije utvrđeno je područje cijele teritorije Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, pod relevantnim tržištem predmetne koncentracije smatrat će se tržište pružanja usluga životnog i neživotnog osiguranja u Bosni i Hercegovini.

⁴ (--)^{*}- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

5.1. Analiza tržišta koncentracije

Obzirom da privredni subjekti učesnici koncentracije djeluju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, pregled tržišnih učešća učesnika koncentracije i njihovih glavnih konkurenata na navedenom tržištu u 2017. godini je sljedeći:

Procjena tržišnih udjela glavnih tržišnih konkurenata učesnika koncentracije na tržištu *životnog i neživotnog osiguranja*

Tabela 3.

Redni broj	Privredni subjekt	2017.	
		Premija (u hiljadama KM)	Tržišni udio
1.	Uniqua osiguranje d.d.	(--)* ⁵	(--)*
2.	Euroherc osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
3.	Sarajevo-osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
4.	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
5.	Croatia osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
6.	Grawe osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
7.	Triglav osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
8.	Wiener osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
9.	Merkur BH osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
10.	Central osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
11.	Drina osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
12.	Dunav osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
13.	ASA osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
14.	Atos osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
15.	Zovko osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
16.	Nešković osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
17.	Grawe osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
18.	Brčko-gas osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
19.	Osiguranje aura a.d.	(--)*	(--)*
20.	VGT osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
21.	Camelija osiguranje d.d.	(--)*	(--)*
22.	Triglav osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
23.	Mikrofin osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
24.	Osiguranje Garant d.d.	(--)*	(--)*
25.	Euros osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
26.	SAS – Super P osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
27.	Krajina osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
	UKUPNO:	(--)*	(--)*
	UKUPNO 6+14+17+20:	(--)*	(--)*

Izvor: Podaci iz Prijave a na osnovu podataka Agencije za osiguranje u Bosni Hercegovini

Na osnovu analize podataka, (Tabela 3.) ukupna fakturisana premija osiguranja (životno i neživotno) na tržištu Bosne i Hercegovine za 2017. godinu iznosila je (--)* KM. Najveći tržišni udio po ukupnoj premiji osiguranja na cjelokupnom tržištu Bosne i Hercegovine imao je privredni subjekt Uniqua osiguranje sa (--)* % učešća.

Uzimajući u obzir relevantno tržište predmetne koncentracije koje je u navedenom slučaju utvrđeno kao tržište životnog i neživotnog osiguranja na teritoriji Bosne i Hercegovine, učesnici koncentracije i

⁵ (--)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

njihova povezana društva ostvarila su ukupno (--)⁶ KM fakturisane premije osiguranja što čini ukupno (--) * % njihovog zajedničkog tržišnog učešća.

6. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće, analizom podataka u smislu člana 17. Zakona (posebno strukture relevantnog tržišta, tržišnih udjela učesnika koncentracije i konkurenata -Tabela 3.), je utvrdilo da zajednički tržišni udio učesnika koncentracije na relevantnom tržištu pružanja usluga životnog i neživotnog osiguranja u Bosni i Hercegovini je znatno ispod tržišnog udjela od 40,0%, u smislu člana 9. Zakona, koji pretpostavlja da privredni subjekt može imati dominantni položaj na relevantnom tržištu.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se radi o horizontalnoj koncentraciji kojom se ne stvara dominantni položaj privrednog subjekta Grawe AG, te da provođenje iste ne može uticati na sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu.

Pri donošenju odluke Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu prednosti za potrošače koje namjeravana koncentracija ima i to u povećanju kvaliteta usluga odnosno usmjeravanje sredstava na istraživanje i razvoj novih proizvoda uz kontinuirano osluškivanje potreba klijenata. Osnovna ideja neće biti samo orijentisanost prema proizvodima već povećana briga za novog korisnika.

Privredni subjekt Atos osiguranje u svom portfelju ima pretežno ugovore obaveznog osiguranja od auto odgovornosti koji podrazumijevaju visok stepen rizika osiguranja, odnosno veći rizik od štetnog događaja. To dalje znači da portfelj Atos osiguranja nije uravnotežen, a što je u direktnoj vezi sa velikim povećanjem naknada po osnovu isplate šteta i povećanje troškova sprovođenja osiguranja.

Imajući u vidu portfelj privrednog subjekta Grawe AG, koji pretežno čine mješovita osiguranja, sa pretežno niskim rizikom osiguranja, navedena koncentracije bi imala pozitivne efekte na sva društva grupacije u smislu ponude izbora većeg broja proizvoda, raspodjele rizika, odnosno veće sigurnosti za sve postojeće ugovarače osiguranja odnosno za grupaciju u cjelini. Naime, svim korisnicima Atos osiguranja ponudit će se i osiguranje života, tj. iskoristiti će se sinergijski efekat kroz *cros selling*.

Također, Konkurencijsko vijeće imalo je u vidu i prednosti koncentracije za privredni subjekt Grawe AG, koje se odnose na jačanje konkurentnosti na relevantnom tržištu, obzirom da privredni subjekt Grawe AG posjeduje 190 godina tradicije u osiguranju životnih i neživotnih usluga, visok know-how koji bi za tržište Bosne i Hercegovine bio od velikog značaja.

Prema navedenom Konkurencijsko vijeće je ocijenilo dopuštenom predmetnu koncentraciju, u smislu člana 18. stav (2) tačka a) Zakona.

7. Administrativna taksa

Podnosilac Prijave na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 107. tačka d) pod 1. Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 5.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

⁶ (--)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

8. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić